

Sodelovanja

Posredovala sem na področju arheološkega dela. Domačin se je obrnil na muzej, ko je odkril dve lokaciji z arheološkimi najdbami. Opravila sem ogled in popis lokacij, obrnila pa sem se tudi na arheologa v Mestnem muzeju v Ljubljani in na LRZVNKD.

V mesecu aprilu sem obiskala številne muzeje v Skandinaviji.

V mesecu juniju in juliju sem v okviru muzeja sodelovala na prireditvi Srečanje v moji deželi, ki je bila organizirana v Ribnici.

Za lokalni radio Univox sem pripravila več prispevkov za oddajo Utrinki iz zaprašene skrinje.

Napisala sem več prispevkov za lokalni časopis Rešeto.

Poskrbela sem za popularizacijo muzeja v raznih revijah in časopisih.

Raziskovalcem, študentom in dijakom sem dala vpogled gradiva iz muzeja ali pa jim posredovala informacije za raziskovalno delo. V letu 1998 je bilo okoli 50 takih uporabnikov muzejskega gradiva.

Pedagoško delo

Sodelovala sem pri raziskovalni nalogi Mlini in žage v Ribniški dolini. Nalogo sta opravljala dva gimnazijca iz Kočevja.

Sodelovala sem pri predstavitvi Grčaric pri Ribnici, ki jih je opisal domačin.

Sodelovala sem z zgodovinskim krožkom iz ribniške osnovne šole, kjer so raziskovali današnjo suho robo.

Sodelovala sem s turističnim krožkom pri raziskovalnem in praktičnem delu.

Pripravila sem vodenja za različne šolske skupine, posebej še učne ure za 4. in 6. razred.

Mojca Šifrer Bulovec**POROČILO O DELU KUSTODIATA
ZA ETNOLOGIJO V LOŠKEM MUZEJU
ZA LETO 1998**

Spet je leto naokoli in prišel je čas, ko pod minulim letom potegnemo črto in pogledamo, kaj nam je prineslo.

V letu 1998 sem največ energije vložila v postavitev prenovljene in dopolnjene klekljarske in sitarske zbirke. Zanju sem napisala spremne tekste in pripravila ostalo gradivo. Prav pri pregledu le-tega sem ugotovila, da bo treba za celovit prikaz obeh obrti še veliko terenskega in arhivskega dela. Ker naj bi v uršulinskem samostanu v Škofji Loki redovnice s klekljanjem začele že v 17. stoletju, sem pregledala ves ustrezeni material, ki ga hrani Verski muzej v Stični, klekljarski zbirki v Žireh in Železnikih ter nekatere najstarejše čipke, ki jih hrani SEM v Ljubljani. Dokumentirala sem tudi bogate cerkvene čipke, ki jih hranijo župnišči v Železnikih in Žireh. Da bi lahko prikazala razvoj izdelovanja čipke, tako po tehnološki kot po oblikovni plati, so mi klekljarice iz Žirov in Železnikov naklekljale še nekaj čipk po starih vzorcih. Za sitarsko zbirko pa sem pregledala arhivsko gradivo v Zgodovinskem arhivu Ljubljana, enoti v Škofji Loki in Kranju. Zbirki smo za javnost odprli 28. oktobra 1998. Pri nastajanju klekljarske zbirke mi je strokovno pomagala etnologinja Tadeja Primožič, soavtorica te zbirke. Konec junija leta 1998 sem razvoj klekljarstva na Loškem v posameznih

časovnih obdobjih z diapozitivi predstavila na seminarju mentorjev za zgodovinske krožke v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Na srednjeveškem sejmu v Škofji Loki sem na stojnici Loškega muzeja predstavila izdelovanje umetnega cvetja, orodje, ki so ga pri tem uporabljali in izdelke ter njih uporabo.

V preteklem letu smo začeli tudi s postopno obnovo Škoparjeve hiše, to je stare kmečke hiše, ki stoji na grajskem vrtu. Pred leti so v njej "ljubitelji starin" popolnoma uničili staro lončeno peč. Na terenu nisem našla nobene, ki bi bila tako dobro ohranjena, da bi jo lahko prestavili v to hišo. Tako je pečar postavil novo kmečko peč, ki je narejena po vzoru tiste iz Nacetove hiše v Puštalu, ki datira v 15. stoletje.

V mesecu decembru sem končala tudi scenarija za platnarsko in barvarsko zbirko, ki ju bomo prenovili in odprli spomladi 1999. leta.

To leto sem na novo pridobila 117 predmetov, diateka se je povečala za 140 enot, negativoteka za 36, fototeka za 36 in hemeroteka za 111 enot.

Bibliografija v letu 1998:

Šifrer-Bulovec, Mojca: Zgodovina klekljane čipke na Loškem. Zbornik obrti in našem kraju. Strokovni seminar za mentorje zgodovinskih krožkov. Ljubljana, 1998 str. 32-36.

Šifrer-Bulovec, Mojca: Zgodovina klekljanja na Loškem. Čipkarski bilten, Idrija 1998, št. 3, str. 38-40.

Šifrer-Bulovec, Mojca: Prenovljeni klobučarska in glavninarska zbirka v Loškem muzeju. Loški razgledi 1997, št. 44, str. 255-256.

Tita Porenta**POROČILO O DELU KUSTOSA
ETNOLOGA V TRŽIŠKEM MUZEJU V
LETU 1998****Razstavna dejavnost**

V poslovni avli tovarne obutve Peko v Trziču je bila od 19. novembra 1998 do 10. januarja 1999 na ogled razstava z naslovom "Andrej Tišler (1898-1973): čevljarški mojster in strokovni učitelj iz Trziča". Gospod Tišler je pritegnil našo pozornost kot vsestransko družbeno angažiran Trzičan, ki bi v letu 1998, če bi še živel, praznoval stoletnico rojstva. Ob tej priložnosti smo se mu želeli zahvaliti za vse, kar je napisal in podaril našemu muzeju. Z razstavo smo poskusili predstaviti njegovo življenjsko pot skozi predmete, fotografije in dokumente, ki so kakor koli povezani z njim in so na tak način dobili svoj nov pomen v zbirkah našega muzeja.

Raziskovanje življenjske usode Andreja Tišlerja je pomenilo svojevrsten izziv, še posebej zato, ker podpisana kustosinja Tržiškega muzeja nisem domačinka. Čas hitrih in korenitih družbenih sprememb, to je prve tri četrtine 20. stoletja, v katerem je Andrej Tišler živel in ustvarjal, je narekoval pregled in izbiro precej različnih virov, ki so pojasnjevali posamezna obdobja v njegovem življenju. Zbrano gradivo je prihajalo iz različnih institucij, precej gradiva (očetovo zapuščino) pa nam je posodil tudi Andrejev sin, gospod Jožef Tišler.

Razstava je po vsebini zajemala 9 sklopov. Začeli smo z rodbinskimi podatki družine Tišler, ki so med drugim razkrili tri generacije

čevljarjev. Sledila je družinska in osebna izkaznica gospoda Andreja Tišlerja, prikaz reševanja družinskega stanovanjskega problema, splošne in strokovne izobrazbe ter različnih načinov opravljanja čevljarstva poklica. Andrej Tišler je bil kot avstrijski vojak aktiven v 1. svetovni vojni in kot prostovoljec v bojnih za slovensko severno mejo. Obdobje med obema svetovnima vojnima je zanj pomenilo čas vsestranskega poklicnega izobraževanja in izpopolnjevanja. Po njegovi zaslugi lahko začnemo slediti tudi natančnim razmeram v čevljarstvu strokovnem izobraževanju v Trzinu. S poučevanjem čevljarstva vajencev je nadaljeval tudi po 2. svetovni vojni, ki jo je preživel kot interniranec v koncentracijskem taborišču Dachau. Bil je tudi član trziškega muzejskega društva in neumorni pisec številnih strokovnih in poljudnih člankov. Razstavo sem pripravila v sodelovanju z etnologinjo Nadjo Gartner-Lenac, ki je raziskala rodbino Tišlerjevih, in bibliotekarko Špelo Jerala, ki je sestavila bibliografijo Andreja Tišlerja. Rezultati razstave in metodološke izkušnje pri opravljenem delu bodo služili tudi pri nadaljnjih načrtih Trziškega muzeja pri urejanju čevljarstva zbirke. Naša velika želja je podobno raziskati tudi druge trziške družine, ki so se tradicionalno ukvarjale s čevljarstvom. Pri tem bi radi zbrali čim več gradiva, ki nam bo omogočilo postavitev stalne čevljarstva zbirke po napisanem sporočilu Andreja Tišlerja. Poleg tega pa nas čaka tudi tiskana izdaja zbranih člankov, navedenih ob koncu publikacije, ki je izšla ob razstavi.

Nove pridobitve in dokumentiranje gradiva

V letu 1998 sem za muzej pridobila dva nova predmeta: čevljarstvo stroj za šivanje zgornjih delov obutve in copat znane trziške čevljarstva družine Gros ter čevljarstvo stolček za merjenje noge iz Tabora pri Vranskem.

Največ časa za dokumentiranje sem porabila ob razstavi o Andreju Tišlerju, ko sem popisala vse gradivo, ki nam ga je posredoval omenjeni gospod, in register gradiva, ki sem ga morala vrniti.

Bibliografija

- Porenta, Tita: Vse gre po istem starem kopitu, predstavitev zbirke čevljarstva kopit v Trziškem muzeju, prispevek za ARGO.
- Porenta, Tita: Luč na gavge, prispevek za GEO
- Porenta, Tita: Kratak povzetek zgodovine splošnega in strokovnega izobraževanja čevljarjev v Trzinu in njegova materialna dediščina, ki jo hrani Trziški muzej, prispevek ob 100-letnici ustanovitve Slovenskega šolskega muzeja za ŠOLSKO KRONIKO.

Pedagoška dejavnost:

Po stalnih muzejskih zbirkah sem vodila 122 obiskovalcev, od tega 4 skupine osnovnošolcev (80 učencev), 5 družin in eno odraslo skupino turističnih delavcev.

Izobraževanje:

V Tehničnem muzeju v Bistri pri Vrhniki sem si 1. septembra ogledala razstavo Ob sto letnici prihoda prvega avtomobila v Ljubljano, in se udeležila srečanj ob stoti obletnici ustanovitve Slovenskega šolskega muzeja, za katerega sem napisala tudi kratak prispevek.

Razno

Razstava o čevljarstvu strokovnem učitelju Andreju Tišlerju je odprla novo raziskovalno področje: splošno in strokovno šolstvo trziških čevljarjev. Tako sem uredila arhiv originalnih dokumentov, povezanih s to problematiko. S pomočjo kolegice iz Muzeja Jesenice Irene Lačen-

Benedičič sem transkribirala in prevedla 28 spričeval trziške Nedeljske - ponavljalne šole iz 19. stoletja, pisanih v nemški pisani gotici. V našem muzeju poskušamo rešiti tudi perečo prostorsko problematiko. V lanskem letu sem sodelovala pri pripravi za ureditev "dokumentacijske sobe" in muzejske knjižnice, ki naj bi bila vitalno povezana s pisarnami kustosov, kajti samostojnega dokumentalista pri nas žal nimamo.

Helena Rožman

POROČILO O DELU KUSTOSA ETNOLOGA V KOZJANSKEM PARKU V LETU 1998

Muzejska dejavnost

Etnološka zbirka

V letu 1998 je bilo inventariziranih 379 predmetov, dokumentiranih pa še okrog 200 predmetov.

Žal v letu 1998 nismo uspeli odkupiti nobenega od predmetov, ki sem jih uvrstila v program dela; prebivalci Kozjanskega parka pa so nam podarili 25 predmetov. Med nove pridobitve lahko štejemo celoten fond predmetov s Fiketove domačije v Lesičnem 15 (gre za 1200 enot), ki so bili dokumentirani v okviru Raziskovalne delavnice Podsreda '98.

Razstave

V programskem letu sem pripravila razstavo "Cvetnonedeljske butare", ki je bila v Slovensko - bavarski hiši od 30. marca do 13. aprila 1998, ter slovenski del razstave "Stari vzorci pletenin iz Bavarske in iz Kozjanskega parka" v Slovensko-bavarski hiši od 30. aprila do 30. oktobra 1998. V adventnem času leta, ki je za nami, sem pripravila razstavo "Jaslice", ki je bila v Slovensko - bavarski hiši odprta med 4. in 20. decembrom. 8. in 15. decembra svo s kolegico Vesno Zakonjšek vodili delavnico, katere tema je bila izdelovanje božičnih daril in okraskov. Delavnica je bila izvedena v popoldanskem času in je bila namenjena družinam.

Pedagoško delo

Raziskovalna delavnica Podsreda '98

(poročilo je bilo objavljeno v prejšnji številki Glasnika SED)

Vodstva

V celotnem programskem letu smo imeli v Kozjanskem parku 12303 obiskovalcev, od tega 7454 na gradu Podsreda, multivizijsko predstavitev Kozjanskega si je ogledalo 2093 ljudi, mlin 1309, razstave v Slovensko - bavarski hiši pa 1447 ljudi. Običajno vodstvo skupine, ki ga opravlja kustos, zajema ogled multivizijske predstavitve Kozjanskega v KIC-u Kozjanskega parka, ogled Slovensko - bavarske hiše in Levstikovega mlina v Podsredi ter ogled gradu Podsreda.